Варто відмітити, що у разі поразки у змаганнях, 76,46 % школярів шукають причини в собі; 8,10 % – покладають провину на товаришів по команді; 7,00 % – звинувачують тренера або суддю.

Аналіз анкетування свідчить про те, що у педагогічних колективів закладів загальної середньої освіти є ще багато роботи з формування у школярів національно-патріотичних почуттів й олімпійських цінностей, адже «виховання, яке не вводить дітей і молодь у світ цінностей, є, як правило, напівосвітою і малоефективним, а часто безглуздим і суспільно шкідливим» [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмолова В.М. 10 уроків із П'єром де Кубертеном: метод. посіб. К., 2015. 236 с.
2. Łobocki W. Teoria wychowania w zarysie. Kraków: Impuls. 2006. 344 с.

ТЕНДЕНЦІЇ ДО ЗРОСТАННЯ АТЛЕТИЗМУ ТА ДОМІНУВАННЯ ЧОЛОВІЧИХ ЯКОСТЕЙ У СУЧАСНОМУ СПОРТІ

Петронюк А. В.
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Національного університету фізичного виховання і спорту України, тренер клубу «Більман»

Починаючи з античних Олімійських ігор, де участь жінок була суворо заборонена і до тепер, коли жіночий спорт – це явище загальноприйняте та буденне, жіночий спорт зазнав колосальних трансформацій. Сьогодні на змаганнях всіх рівнів жінки демонструють феноменальні результати. У фігурному катанні на ковзанах обертання, виконані жінками, у своїй координаційній та технічній складності часто перевищують ті, що виконують чоловіки. Це є показником не лише кількісних характеристик спорту, а й фізіологічних та психічних змін, що відбуваються у спортсменок.

*Мета та завдання дослідження***.** Визначити та охарактеризувати основні тенденції до зростання атлетизму та домінування чоловічих якостей у сучасному спорті.

Матеріал і методи дослідження. Теоретичний аналіз та узагальнення наукової та спеціальної літератури, мережі Інтернет, педагогічне спостереження.

Результати дослідження та їх обговорення. Одним з найдоступніших способів для аналізу сучасних тенденцій розвитку спорту, зокрема фігурного катання, є огляд протоколів змагань, так як це дозволяє простежити динаміку виконуваних технічних елементів. Суттєвою різницею між виконаними технічними елементами чоловіків та жінок у фігурному катанні на ковзанах є стрибки. Проаналізувавши протоколи олімпійських ігор 2022, можна відзначити, що, майже, кожна програма чоловіків включає стрибки в 4 оберти. Проте, навіть стрибки у 4 оберти, які нещодавно були притаманні лише чоловічому одиночному катанню, відтрепер є елементом, без якого жінки ледь залишаються конкурентоспроможними. Спираючись на фізіологічні можливості, за технічною оцінкою чоловіки значно випереджують жінок.

В Україні є тенденція до більшої кількості дівчат у фігурному катання, не зважаючи на те, що цей вид спорту має рівну кількість жіночих та чоловічих дисциплін [2]. У таких видах спорту як художня гімнастика жіночих дисплін більше, аніж чоловічих.

У витоків зародження фігурного катання змагання серед жінок не проводились, і відповідно до перших правил ISU 1897 році, жінки могли змагатись виключно у парі з чоловіком або жінкою [7]. Еволюція жіночого спорту призводить як до фізіологічних, так і до психологічних змін, що протікають у жінок. Перш за все це виражається у прояві атлетизму та домінуванні чоловічих якостей. Поняття атлетизму може бути розгляненим з кількох аспектів. Атлетизм, або атлетична здатність з огляду на фізичні здібності – це комбінація якостей, таких як швидкість, сила, спритність, що характеризують спортсмена [4]. У психологічному контексті атлетизм – це психологічна характеристика, що дозволяє людині досягати успіху у спортивній діяльності. Атлетизм має безпосередній вплив на психологію, який виражається у рівні впевненості у собі, мотивації, працездатності та психічної стійкості [3].

Незаважаючи на те, що атлетизм передбачає вдосконалення таких якостей як сила, швидкість, витривалість, це поняття дедалі частіше використовується в контексті жіночого спорту [5], а атлетизм став незамінною умовою успіху.

Гендерна класифікація видів спорту поділяє на маскулінні, фемінні та андрогінні (загальні для обох статей види спорту) [6]. З огляду на психологію, важкими для жінок вважаються види спорту, які найбільшою мірою вимагають маскулінних рис і поведінки: бокс, важка атлетика, боротьба, стрибки на лижах з трампліну тощо. Спиятливими для занять жінок є ті види спорту, які вимагають тендітності, грації, емоційності, артистизму. Наприклад, фігурне катання, художня гімнастика, синхронне плавання.

Домінуючими якостями у спорті є чоловічі, оскільки їх сукупність неодноразо утверджувалась як успішний стиль спортивної поведінки. Тому найпростіший спосіб для жінок – це використовувати чоловічий стиль у спорті, особливо у андрогінних видах спорту, оскільки він є загальноприйнятим стилем лідерства.

Спорт оцінює чоловіче тіло вище від жіного, доказом цього є показники сили та швидкості. Як правило, спорт характеризується як агресивна діяльність, до якої жінки не допускаються, ґрунтуючись на суспільних нормах вони повинні бути делікатними. Однак, задля уникнення дискримінації, суспільство має бути готовим до того, що жінки демонтструватимуть якості, притаманні до цього лише чоловікам. «Якості, повязані зі спортом і маскулінністю, - це сила домінування: фізична перевага, насильство, агресія, конторль і перемога.»[6]. Перераховані якості асоціюються з чоловіками і вважаються прийнятними для них, однак створюють погану репутацію для жінок-спортсменок, суперечивши тому, якими їх хоче бачити суспільство [7].

Зважаючи на вимоги, які висуває сучасний спорт до фізичних та психічних показників, можна зробити висновок про зростання атлетизму та домінування чоловічих якостей у жінок. З огляду на особливості становлення жінки-спортсменки необхідно враховувати ряд фактів: вид спорту за його фемінними чи

маскулінними ознаками може бути прогностичним за подальшим психічним та поведінковим становленням жінки, чоловіча модель поведінки вважається за успішну та лідерську в спорті, за рядом показників психічних якостей жінки-спортсменки можуть перевищувати чоловіків, що не займаються спортом, спортивна діяльність має позитивний вплив на формування психічгих якостей жінок, тим самим допомагаючи ім бути більш емоційно стабільними, зібраними, дисциплінованими та вмотивованими.

ЛІТЕРАТУРА

1. Древаль Ю. А., Фролов Р. С. *Гендерні стереотипи та їх прояви у спорті*. Цифровий репозиторій ХНАМГ (KNAME Digital Repository). URL: https://core.ac.uk/download/pdf/78067763.pdf
2. Українська Федерація фігурного катання на ковзанах. URL: https://ufsf.com.ua/
3. Athletism [Lecture]. *Glossary of Psychology*. URL: https://www.psychology-lexicon.com/cms/glossary/34-glossary-a/22218-athleticism.html
4. Athletism. Merrian Webster. Retrieved July 12, 2023. URL: https://www.merriam-webster.com/dictionary/athleticism
5. Breese, J. Unleashing Athleticism: The 10 Components You Must Know. Strength Matter. Retrieved. 202. URL: https://strengthmatters.com/what-is-athleticism/
6. Cahn, Susan K. From the ‘Muscle Moll’ to the ‘Butch’ Ballplayer: Mannishness, Lesbianism, and Homophobia in U.S. Women’s Sport. *Feminist Studies*, V. 19, №. 2, 1993. PP. 343–68. URL: https://doi.org/10.2307/3178373. (Accessed 7 Aug. 2023).
7. Michael Boo. The Story of Figure Skating. *New York: Beech Tree*, 1998.
8. Stereotypes and Psychology in Women’s Sports. *Academic Festival Event 4*. https://digitalcommons.sacredheart.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1607&context=acadfest

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ СПОРТИВНИХ ТРАВМ

Петрук І. Д.
старший викладач кафедри здоров’я людини та фізичної терапії
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем’янчука»,
лікар спортивної медицини

На сучасному етапі одним із виявів розвитку спортивної галузі є підвищення інтенсивності та обсягів навантажень, зростання кількості спортивних травм і їх наслідків після повернення до активної професійної діяльності. В руслі зростання вимог до підтримання працездатності спортсменів на необхідному рівні окреслюється актуальність наукового обґрунтування особливостей застосування засобів реабілітації. Унаслідок проведення аналізу науково-методичної літератури й опитувань тренерів і спортсменів виявлено певну неопрацьованість питання їх використання. Крім того, на грунті практичного досвіду оперування засобами реабілітації в різних видах спорту увиразнюється важливість принципу комплексного підходу до використання реабілітаційних програм, а також